

Uppföljning av patienter med höga stråldoser till huden

Bakgrund

Lokala stråleffekter, främst på hud, kan uppstå vid höga stråldoser, som kan förekomma vid till exempel långvariga genomlysningsprocedurer och omfattande bildtagning inom samma område. Detta kan främst uppkomma vid interventionella procedurer, men även vid röntgenvägledda operationer. En reaktion i huden kan endast ske över ett visst gränsvärde. Stråldos till huden över gränsvärdet kan vara berättigad, men de skador som kan uppkomma en tid efter bestrålningen behöver följas upp.

Syfte

Rutinen syftar på att följa upp patienter som erhållit en hög stråldos till huden i samband med ingrepp/undersökning. Vid uppföljningen ska rätt behandling sättas in om en uppkommen deterministisk strålskada kan konstateras.

Åtgärd

Stråldoserna dokumenteras i RIS-system/operations registreringssystem (Orbit). Operatören/den opererande läkaren ska kontrollera tidigare undersökningar och behandlingar som gjorts inom 6 veckor för att ha kontroll över den sammanlagda stråldosen.

Patienter, för vilka gränserna i Tabell 1 överstigs, ska få skriftlig information (Information till patient om höga stråldoser till hud,

se bilaga 1) i samband med behandlingen/ingreppet med uppmaning att göra en självinspektion en tid efter röntgenundersökningen eller behandlingen för att utvärdera om det har uppstått en stråleffekt på hud. För stråldoser över gränsvärdena ska det också skrivas i remissvaret att patienten har fått stråldoser som kan ge skador och att patienten därför ska följas upp angående detta vid återbesök. Fall då patienten har fått skador ska återkopplas till sjukhusfysiker.

Tabell 1. Gränsvärden för rapportering till sjukhusfysiker för olika utrustningstyper.

Interventionsutrustning	4 000 mGy
Mobila C-bågar	40 000 cGycm ² eller 40 000 µGym ²
Biplan båge modell 600S	40 000 µGym ²
Biplan båge modell 500E	400 000 mGycm ²

Utförare

Operatör/opererande läkare ska:

- Kontrollera tidigare undersökningar och behandlingar för att få sammanlagda stråldosen
- Skriva i remissvar att patienten har fått stråldoser som kan ge skador och att patienten därför ska följas upp
- Återkoppla fall med hudskador till sjukhusfysiker

Röntgensjuksköterska/operationssjuksköterska ska:

- Ge skriftlig information till patienten.

Sjukhusfysiker ska:

- Vid behov göra bedömning eller beräkning av stråldos.

Referensförteckning

Annals of the ICRP, Publication 85, Avoidance of radiation injuries from medical interventional procedures, Volume 30 No. 2 2000.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Diagnostik och service

Innehållsansvar: Afrah Mamour, (afrma1), Sjukhusfysiker

Granskad av: Afrah Mamour, (afrma1), Sjukhusfysiker

Godkänd av: Hanne Wallström, (hansv11), Verksamhetschef

Dokument-ID: SV9045-1469236134-159

Version: 4.0

Giltig från: 2026-02-06

Giltig till: 2028-02-02